

Parapatics Andrea

Szabó Magda ifjúsági regényéről – az anyanyelvi órán

Kedves Kollégák!

Rövid levelem ahhoz kíván ihletet adni, miként hasznosíthatók a szépirodalmi alkotások és a filmes adaptációk megszokott iskolai szerepkörükön túl anyanyelv-pedagógiai módszertani tárunk bővítésére is. Szabó Magda *Abigél* című ifjúsági regényének (1970) az elemzése és a szerző forgatókönyve alapján abból készült négyrészes filmsorozattal (1978) való összevetése rendszerint irodalomórai feladat. A történet musicalváltozatának az elkészítése (2008) és annak azóta is tartó népszerűsége ismét ráirányította a figyelmet a műre, és egy újabb műfajjal bővítette az irodalmi összehasonlítás lehetőségeit. Izgalmas cselekményének, a karakterek sokszínűségének, valamint az iskolai környezetnek köszönhetően azonban számos új és érdekes ötlettel szolgálhat a magyartanár számára az anyanyelvi fejlesztéshez is.

A következőkben bemutatott feladatok alapja a mű ismeretében érthető igazán, de tanórai alkalmazása már sem a pedagógustól, sem a diáktól nem várja el ezt. A gyakorlatsor tagjai nem tartoznak össze: külön-külön feladhatók attól függően, hogy a tanulóknak éppen milyen kompetenciáját kívánja fejleszteni a magyartanár, de elvégezhetőek egy csokorban is a regény (és a film, illetve a musical) irodalomórai feldolgozásával párhuzamosan is, mintegy a tanultak elmélyítéseként. A gyakorlatok az alábbi anyanyelvi fejlesztési területeket érintik: szóbeli és írásbeli szövegalkotás különböző műfajokban és stílusban, könyvtár- és internethasználat, prezentációkészítés (felkészülés a projektmunkára), kommunikációs kompetencia (nyelvhasználati helyénvalóság, nyelvi alkalmazkodás) – mindez művelődéstörténeti és regionális kultúrabeli ismeretek megszerzésével bővítve. A feladatok fantázianevét a regény fejezetcímei vagy jellemző mondatai adták.

Matula püspök iskolája

Új diák érkezett az osztályodba. Mutasd be neki az iskolát úgy, hogy eltereld a figyelmét honvágyáról a régi iskolája iránt, és meghozd a kedvét ahhoz, hogy hozzátok járjon! Az ismertetés során térj ki minél több részletre, például az iskola történetére, szokásaira és hagyományos rendezvényeire, a híres diákokra és tanárookra, a tantestületre, az épület(ek) elrendezésére stb.! Ha szükséges, kutass információk után iskolád vagy városod könyvtárában!

Abigél legendája

Írj rövid levelet a csodatevő Abigélnek, hogy segítsen egy problémád megoldásában! Ügyelj arra, hogy helyesen és udvariasan fogalmazz!

Terrárium üresen

Válassz ki egy tárgyat, műalkotást, történelmi személyt stb. az érdeklődési körödből, és tudj meg róla minél többet! Egy hónapon át folyamatosan keress róla új ismereteket, és készíts róla minél színesebb, érdekesebb prezentációt osztálytársaid részére!

Groteszk portré

Készíts jellemrajzot egy hozzád közel álló személyről: valamelyik családtagodról, barátodról, tanárodról, edződről, példaképedről stb., külső és belső tulajdonságaira egyaránt kitérve! A valós

ábrázolás kedvéért hibáit se hallgasd el, de vigyázz, hogy ne legyél sértő! Igyekezz minél szellemesebben és érdekesebben fogalmazni!

„Így nem köszönünk szülőknek!”

a) Alkossatok 4-5 fős csoportokat, és beszéljétek meg, kikkel szemben használhatók a regényben olvasható alábbi köszönési formák!

Szervusz!

Kezít csókolom!

Jó napot kívánok Isten áldásával!

Adjon Isten!

Jó napot kívánok!

Viszontlátásra!

b) Készítsetek táblázatot arról, hogy a veletek kapcsolatban álló személyek közül kinek hogyan köszöntök ti, és vajon hogyan köszönhetek ugyanilyen viszonyban a dédszüleid! Utóbbihoz kérdezd meg nagyszüleidet, dédszüleidet, és/vagy támaszkodj film- és olvasmányélményeidre!

Bízom benne, hogy a rövid felsorolás felkelti a kollégák érdeklődését, és további szépirodalmi művek anyanyelv-pedagógiai alkalmazására sarkall, hogy a két tantárgy ismereteit ilyen formában is összekötve és egymást erősítve taníthassuk.

Üdvözlettel:

Tapolca, 2016. január 2.

Parapatics Andrea
középiskolai magyartanár
Batsányi János Gimnázium és Kollégium

Parapatics, Andrea: About Magda Szabó's young-adult book – in first language classes

Az írás szerzőjéről

Parapatics Andrea

megbízott óraadó, Pannon Egyetem, Modern Filológiai és Társadalomtudományi Kar, Magyar és Alkalmazott Nyelvtudományi Intézet, Veszprém
középiskolai magyartanár, Batsányi János Gimnázium, Tapolca
csarlesz[kukac]gmail.com